

Liikenneturvallisuusstrategian vesiliikenteen työryhmän kokous 6.10. klo 13-14:30, SKYPE

Osallistujat:

Vilkkonen, Laura (puheenjohtaja)	Liikenne- ja viestintäministeriö
Kolinen, Laura (sihteeri)	Liikenne- ja viestintäministeriö
Rekola, Maija (sihteeri)	Liikenne- ja viestintäministeriö
Asikainen, Eeva (sihteeri)	Liikenne- ja viestintäministeriö
Heinonen, Kristiina	Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry
Hyyppä, Mikko	Rajavartiolaitos
Korsi, Juha	Liikenne- ja viestintävirasto
Koskela, Jari	Tulli
Lindqvist, Kai	Suomen Melonta- ja Soutuliitto ry
Mäntylä, Heidi	Liikenne- ja viestintäministeriö
Nordström, Jori	Suomen Meripelastusseura ry
Pajusalo, Jarkko	Venealan keskusliitto Finnboat ry
Patrakka, Kimmo	Liikenne- ja viestintävirasto
Rosenberg, Mirja	Suomen Purjehdus ja Veneily ry
Stenberg, Marko	Suomen Meripelastusseura ry
Toppari, Suvi	Liikenne- ja viestintävirasto
Vaenerberg, Richard	Suomen Navigaatioliitto
Vesänen-Nikitin, Irja	Liikenne- ja viestintäministeriö

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Vilkkonen avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi. Puheenjohtaja kiitti työryhmäläisiä 1.10. järjestettyyn kokoukseen osallistumisesta ja hyvin sujuneesta ryhmätyöskentelystä ja keskusteluista.

2. Asenteisiin vaikuttavien kampanjoiden rahoitus

Puheenjohtaja kertoi työryhmälle, että kokousta varten on kerätty työryhmäläisiltä keskustelunaiheita ja ensimmäisenä keskusteltaisiin asenteisiin vaikuttavien kampanjoiden rahoituksesta. Suomen Meripelastusseura ja Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliitto ry olivat ennen kokousta toimittaneet työryhmälle aloitteen pohjaksi keskustelulle työryhmäkokouksessa.

Suomen Meripelastusseura ry esitteli ensin omalta osaltaan aloitetta. Vesiliikenteen vaikuttamiskampanjoiden eteen on tehty pitkään hyvää työtä ja työssä on ollut käytössä hyviä mekanismeja, mutta rahoitusta ei ole pitkällä aikavälillä saatu turvattua. Resurssien ja tavoitteiden välillä tunnistetaan siis olevan epäsuhtaa. Lopulta turvallisuuskampanjoiden edistäminen on jäänyt järjestöjen vastuulle ja esimerkiksi Viisaasti vesillä –kampanjaa ei rahoiteta lainkaan viranomaisien puolelta. Verrattuna esimerkiksi tieliikenteeseen ja siellä tehtävään vaikutuskampanjointiin, tilanne eroaa merkittävästi niin rahoituksessa kuin siitä vastaavien tahojen suhteen. Ihmishenkien pelastaminen ei kuitenkaan saisi jäädä resursseista tai valistuksesta kiinni. Viimekesäisen Airiston onnettomuuden jälkeen Meripelastusseurassa ryhdyttiin konkreettisiin toimiin tällä saralla ja perustettiin mm. veneilytalo.fi-sivusto. Puheenjohtaja tiedusteli vielä tarkennukseksi työryhmälle, mistä lähteistä Suomen

Id Versionumero

Meripelastusseuran nykyinen rahoitus tulee ja mistä se on aiemmin tullut. Rahoituksen kerrottiin koostuvan pääpiirteissään Veikkausvoittovaroista, jäsenmaksuista, lahjoituksista ja marginaaliselta osin valtionavustuksesta tulevista varoista. Meripelastusseuran nykyinen rahoitus pyrkii turvaamaan operatiivisen pelastus- ja avustustoiminnan, mutta ei riitä kattamaan ennaltaehkäisevää työtä lainkaan, ilman erikseen siihen kohdennettavia lahjoitusvaroja tai avustuksia.

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry esitteli vielä aloitetta omasta puolestaan. Viisaasti vesillä –kampanja on ollut SUH:n hallinnassa noin 7 vuotta. Kampanjan julkinen rahoitus lopetettiin 2010 luvun alkupuolella ja viimeisten vuosien aikana kampanjaan ei ole käytetty ollenkaan maksettua markkinointia. SUH saa toimintaansa rahoitusta OKM:ltä koulutustuottoina sekä muusta varojen hankinnasta. Järjestön päätyö on kuitenkin uimaopetuksen ja hengenpelastuksen edistäminen eikä Viisaasti vesillä –kampanjaan ole käytännössä saatu rahoitusta. Liikenne- ja viestintävirasto avasi vielä lisäksi kampanjan historiaa ja aiempaa rahoitusta. Keskusteluissa nousi useaan otteeseen esille, miten muissa liikennemuodoissa ja erityisesti tieliikenteessä turvallisuusviestintä on resursoitu paremmin ja eri tavalla kuin vesiliikenteessä.

Keskustelussa nostettiin esiin, että viestintäkampanjoiden sisällöllinen tarkastelu ja kampanjoiden kohdennuksien tarkistaminen on tärkeää. Työryhmässä pidettiin kannatettavana sen selvittämistä, missä hukkumiskuolemia tapahtuu ja viestintäkampanjoiden kohdentamista tällaisten selvitysten perusteella. Lisäksi nostettiin esiin tarve selvittää, voidaanko tilastoissa erottaa rekisteröimättömillä vesikulkuneuvoilla tapahtuneet kuolemat rekisteröidyillä vesikulkuneuvoilla tapahtuneista. Liikenne- ja viestintävirasto kertoi, että siellä on lähdetty selvittämään tilastokeskuksen kanssa, miten tilastoja voitaisiin vesiliikenteen osalta kehittää ja minkälaista tietoa on tilastojen taustalla ja minkälaista tietoa voitaisiin saada vielä lisäksi.

Jori Nordström esitti työryhmälle, että perustettaisiin alatyöryhmä, joka työstäisi ehdotuksen vesiliikenteen viestintäkampanjoinnin rahoituksen kehittämisestä ja kampanjoiden kohdentamisesta. Alatyöryhmän perustaminen sai työryhmässä kannatusta. Puheenjohtaja totesi, että alatyöryhmä perustetaan ja sen toimeksianto on muotoilla sopivia toimenpiteitä Liikenneturvallisuusstrategiaan liittyen vesiliikenteen turvallisuuskampanjoiden rahoitukseen ja kampanjoiden suuntaamiseen. Ne tahot, jotka ovat halukkaita osallistumaan alatyöryhmän työskentelyyn voivat ilmoittautua sihteeristölle. Kokouksen aikana mukaan alatyöryhmään ilmoittautuivat jo Suomen purjehdus ja veneily ry, Suomen Meripelastusseura ry, Liikenne- ja viestintävirasto, Finnboat ja Suomen uimaopetus ja hengenpelastusliitto ry. Alatyöryhmässä on mukana myös liikenne- ja viestintäministeriö.

3. Vesiliikenteen turvallisuuteen liittyvien toimijoiden yhteistyö eri toimintaympäristöissä

Puheenjohtaja Vilkkonen avasi käsiteltävää aihetta ja totesi, että monessa keskustelussa on noussut esiin eri viranomaisten ja muiden tahojen välinen yhteistyö ja sen mahdolliset kehittämistarpeet. Tässä kohtaa Liikenneturvallisuusstrategialla on myös liittymäpintoja muihin valtioneuvostossa valmisteilla oleviin strategioihin, kuten sosiaali- ja terveysministeriön valmistelemaan vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelmaan. Kyseisessä ohjelmassa on nostettu esiin tarve kansalliselle koordinaatitaholle/elimelle hukkumisten ehkäisytyölle. Puheenjohtaja tarkensi vielä, että välttämättä kyse ei ole viranomaisyhteistyöhön liittyvistä haasteista vaan yleisemmin eri toimijoiden yhteistyöstä, kuten viranomaisten ja järjestöjen yhteistyöstä. Puheenjohtaja avasi keskustelun aiheesta.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Keskustelussa kävi ilmi, että esiin nostetun aiheen taustalla on WHO:n julkaisema maailmanlaajuinen raportti hukkumiskuolemista. Tällä hetkellä hukkumiskuolemien ehkäisemiseksi tarkoitettu työ on resursoitu liian vähäiseksi, jos verrataan esimerkiksi onnettomuuksien ehkäisytyöhön tieliikenteessä. Suomessa kuitenkin hukkuu paljon ihmisiä verrattuna muihin pohjoismaihin.

Keskusteluun nostettiin mukaan myös tarve keskustella laajasti koulutuksen järjestämisestä vesiliikenteessä, sillä vesiliikenteen koulutuksissa on tällä hetkellä monenlaisia toimijoita ja tulokulmia. Yhtenäinen ja selkeä koulutuskehikko ja vertailukelpoiset koulutukset olisivat tärkeä kehitysaskel ja tähän tarvittaisiin yhteistyössä tapahtuvaa laajempaa koordinoitua. Ruuhkautuvassa vesiliikenteessä koulutukselle on suurta ja jatkuvaa tarvetta. Erityisesti nostettiin esiin veneen käsittelyyn ja veneellä erilaisissa paikoissa liikkumiseen liittyvät harjoittelu- ja osaamistarpeet. Myös mahdolliset harjoittelupaikat nousivat keskusteluissa esille ja vertailukohtia löydettiin muun muassa tieliikenteen puolelta liukkaankelin harjoituspaikoista. Sihteeristö lupasi selvittää mitkä tahot näitä ylläpitävät tieliikenteen puolella. Tältä osin huomautettiin kuitenkin, että tieliikenteessä edellytetään lakisääteistä ajokorttia, eikä vastaavaa edellytetä vesiliikenteessä. Erityiskysymyksenä koulutuksen kehittämisessä nostettiin esiin myös vuokraveneilyn tarpeet. Keskustelussa nostettiin vielä koulutuksen osalta esiin nykyinen opetussuunnitelma ja koululaisten osaaminen. Keskustelussa todettiin, että opetussuunnitelmassa on jo olemassa kirjaus uimaopetuksesta, mutta kirjauksen toteutuksessa on käytännössä paljonkin eroja.

Vesiliikenteen kentältä todettiin kuitenkin puuttuvan sellainen yhteistyöelin, jossa hukkumisten ehkäisytyötä ja koulutuksen kehittämistä voitaisiin tehdä. Keskustelussa nousi esiin tässä yhteydessä nykyinen veneilyverkosto, joka on aiemmin ollut veneilyasiain neuvottelukunta, jolla oli nimetyt jäsenet sekä budjetti. Neuvottelukuntaa ei kuitenkaan enää ole olemassa, vaan nykyään Liikenne- ja viestintävirasto kutsuu koolle tasaisin väliajoin veneilyverkoston. Veneilyverkostossa on laajasti toimijoita mukana, niin järjestöpuolelta kuin viranomaispuolelta. Verkostolla ei kuitenkaan ole virallisia tehtäviä ja sen kokoonpano on toiminnan sujuvuuden kannalta jo liiankin laaja. Työryhmästä ehdotettiin toimenpiteeksi, että veneilyverkosto voisi mahdollisesti perustaa alaryhmiä esimerkiksi keskustelemaan koulutuksesta. Tämä ehdotus sai työryhmässä kannatusta. Puheenjohtaja totesi, että tämä voidaan jalkauttaa toimenpiteeksi veneilyverkostossa heti, mutta lisäksi toimenpide kirjataan Liikenneturvallisuusstrategiaan. Näin toimenpiteelle saadaan painoarvoa ja samalla alatyöryhmän toiminta vakiinnutetaan. Liikenne- ja viestintävirasto ottaa asian seuraavan veneilyverkoston kokouksen agendalle ja siellä sovitaan tarkemmin, miten alatyöryhmän perustaminen käytännössä toteutetaan. Liikenne- ja viestintäministeriö on mukana myös tässä alatyöryhmässä.

4. Muut mahdolliset erilliskysymykset – vapaa keskustelu

Puheenjohtaja tiedusteli, nouseeko työryhmästä vielä muita keskustelun aiheita. Puheenvuoropyyntöjä ei tullut, joten siirryttiin seuraavaan kohtaan.

5. Seuraava kokous

Puheenjohtaja totesi seuraavan kokouksen olevan 9.11. klo 13-15, jolloin keskustelua jatkettaisiin. Lisäksi puheenjohtaja muistutti, että sihteeristölle voi lähettää ajatuksia seuraavassa kokouksessa keskusteltavista aiheista. Puheenjohtaja kiitti työryhmäläisiä kokouksesta ja päätti kokouksen.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--